

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt
wystawy
w Pawilonie Polskim na 15. Międzynarodowej Wystawie Architektury
W Wenecji w 2016 roku.

Tytuł: Mirrored Cities

Kurator, zespół autorski: Aleksandra Kędziorek, Peter Lang, Lorenzo
Romiro (współpraca)

KONCEPCJA WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 15. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE ARCHITEKTURY W WENECJI W 2016 ROKU

Inspirowana historią dwóch Canalettów—Giovanniego Antonia Canal, uznanego weneckiego wędzicy, i jego bratanka, Bernarda Bellotta, malarza Warszawy—oraz tworzonymi przez nich architektonicznymi fantazjami, wystawa *Mirrored Cities* swoją główną przestrzeń przeznaczona na *Camera dei Capricci* (Salę kaprysów). Sala, niczym współczesna szkatułka, pokazuje trzy serie miejskich fantazji dedykowanych obu miastom—*Salvataggio di Venezia* włoskiej radykalnej grupy 9999 z 1972 roku, która proponowała zazielenienie weneckiej laguny; pracę grupy Superstudio z tego samego roku, przedstawiającą zabrukowane weneckie kanały, oraz stworzoną na cele wystawy serię *folies* poświęconych współczesnej Warszawie.

Dostępna z Giardini, które samo w sobie stanowi teren iluzji, *Camera dei Capricci* znajduje swoje odbicie w tylnej przestrzeni pawilonu, w dwóch przestrzeniach poświęconych miejskiej rzeczywistości. Możliwe do podejrzenia przez otwory przypominające *camera obscura*, przyrząd optyczny używany przez obu Canalettów do uzyskania rzeczywistego obrazu miasta, i dostępne przez tylne wejście do pawilonu, sale *Varsavia Oscura* i *Venezia Oscura* skupiają się na problemach dzielonych przez te miasta. Usytuowanie wejścia poza terenem Giardini sprawia, że wystawa jest bliżej prawdziwego miasta i staje się bardziej dostępna dla publiczności, zwłaszcza dla lokalnych mieszkańców.

Wystawa *Mirrored Cities* stanowi rozszerzenie tegorocznego tematu Biennale Architektury, *Reporting from the Front*, sformułowanego przez kuratora Alejandro Aravenę. Założeniem pawilonu polskiego jest zbadanie postępującej degradacji geopolitycznej przestrzeni miejskiej i stłumienia społecznych relacji poprzez bezwzględną miejską konsumpcję. Wybierając Warszawę i Wenecję jako studia przypadku, wystawa sprawdza, jak te dwa miasta odpowiadają na obecny kryzys, posiłkując się falsyfikacją, mistyfikacją i seryjną reprodukcją obrazów. Zastosowana w pawilonie operacja odzwierciedlania—zestawienia miejskich fantazji i realiów—ujawnia zarazem powierzchowność tworzonych wizerunków i tkwiący w nich potencjał głębszej formy publicznego zaangażowania. Wykorzystanie tych sprzeczności w tworzeniu nowych miejskich wizerunków przez oba miasta, definiowane przez ich ciągłe zmagania z historią i otoczeniem, mogłoby pewnego dnia doprowadzić do powstania bardziej krytycznych rzeczywistości i bardziej praktycznych fantazji.

SCENARIUSZ WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 15. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE ARCHITEKTURY W WENECJI W 2016 ROKU

/WERSJA SKRÓCONA/

Wystawa jest podzielona na trzy części—pierwsza jest dostępna z głównego wejścia do pawilonu od strony Giardini, dwie pozostałe z tylnego wejścia od strony Viale IV Novembre.

Pierwsza część, *Camera dei Capricci* (Sala Kaprysów), prezentowana w prostokątnej sali wyodrębnionej w przestrzeni pawilonu i inspirowana pracami weneckiego Canaletta, Giovanniego Antonia Canal, oraz warszawskiego, Bernarda Belotta, jest ekspozycją dawnych i współczesnych kaprysów i *folies* (szaleństw) dotyczących Wenecji i Warszawy. Główny przedmiot wystawy stanowią trzy serie wielkoformatowych druków: faksymile pracy *Salvataggio di Venezia* autorstwa radykalnej włoskiej grupy 9999 z 1972 roku, proponującej zazielenienie kanałów weneckiej laguny; praca grupy Superstudio z tego samego roku, przedstawiająca weneckie kanały przekryte brukiem, a także nowo powstała seria „szaleństw” poświęconych współczesnej Warszawie. Te trzy serie, z wizerunkami weneckiego Placu Świętego Marka zatopionego w zieleni i współczesnej fantazji na temat Warszawy, przedstawiającej Pałac Kultury i Nauki otoczony wodą (oba prezentowane na osi wejścia)—uzupełniają tabliczki z odniesieniami. Przedstawione na nich obrazy, opisy i cytaty wskazują na dawne i współczesne paralele między tymi miastami, odgrywające się na poziomie miejskich wyobrażeń.

Połączona z pozostałą częścią wystawy jedynie przez dwa wyjścia ewakuacyjne (nieprzeznaczone dla publiczności, z wyjątkiem awaryjnych sytuacji), *Camera dei Capricci* pozwala zajrzeć do tylnej części pawilonu przez pięć otworów ulokowanych w jej ścianach. Niczym *camera obscura*, przyrząd optyczny używany przez malarzy, by uzyskać rzeczywisty obraz miasta, otwory zapowiadają dwie sale ulokowane na tyle pawilonu i dedykowane problemom współczesnych miast: *VarsaviaOscura* i *VeneziaOscura*.

Fakt, że te dwie sale dostępne są jedynie przez tylne wyjście pawilonu, zmusza zwiedzających do opuszczenia Giardini i doświadczenia, przynajmniej przez chwilę, mniej turystycznej części miasta. To doświadczenie jest wpisane w narrację wystawy. Problemy opuszczonych przestrzeni, spekulacji nieruchomości, braku przestrzeni publicznej, utrzymania zieleni w mieście i podporządkowania miasta transportowi, występujące w Wenecji i Warszawie, są tu prezentowane w formie filmów, map i dokumentacji. O ile warszawska część jest w pełni przygotowana przez kuratorów i zawiera materiały gromadzone podczas badań i warsztatów miejskich zaplanowanych na wiosnę 2016 roku, o tyle część poświęcona Wenecji rozwija się w trakcie trwania Biennale. Przygotowany początkowo materiał jest wzbogacany o dokumentację warsztatów prowadzonych przez polskich architektów, artystów i aktywistów z mieszkańcami Wenecji. Po zakończeniu każdego warsztatu ich rezultaty zostają włączone do tej przestrzeni, uzupełniając rzeczywisty obraz Wenecji, który publiczność podgląda przez perspektywiczne otwory w Sali Kaprysów.